

दिवं मरुत्वानिव भोक्ष्यते महीं दिगन्तविश्रा सर्गः ३
 न्तरथोहि मत्सुतः । अतोभिलाषे प्रथमं तथाविधे
 मनोवबन्धान्यरसान्विलङ्घ्य सा ॥ ४ ॥ न मे ह्रिया
 शंसति किञ्चिदीक्षितं स्पृहावती वस्तुषु केषु मागधी।
 इति सा पृकृत्यनुवेलमादृतः प्रियासखोरुत्तर
 कोशलेश्वरः ॥ ५ ॥ उपेत्य सा दोहददुःखशीलतां
 यदेव वने तदपश्यदाहतं । न हीष्टमस्यास्त्रिदि
 वेपि भूपतेरभूदनासाद्यमधिज्यधन्वनः ॥ ६ ॥

दिवमिति । अतः कारणात्सा सुदक्षिणा तथाविधे मृत्तिका
 भक्षणरूपाभिलाषे प्रथमं मनो बबन्ध किं कृत्वा अन्यरसान्
 त्यक्त्वा कस्मात्कारणात् यथा इन्द्रः स्वर्गं भुनक्ति एवं मत्सुतः
 भुवं भोक्ष्यते । किं सः दिगन्तेषु विश्रान्तोरथो यस्य सः ।
 चक्रवर्त्ती भविष्यतीत्यर्थः ॥ ४ ॥ नेति । मगधदेशस्य राज्ञः पुत्री
 सुदक्षिणा केषु वस्तुषु स्पृहावती इति ईक्षितं वस्तु ह्रिया
 लज्जया किञ्चिन्नमह्यं शंसति इति दिलीपः सुदक्षिणायाः प्रिया
 सखीः सहचरीः पप्रक किं सः अनुवेलं निरन्तरं आदृतः पुनः
 किं उत्तरकोशलानामीश्वरः अयोध्याया अधिपतिरित्यर्थः
 ॥ ५ ॥ उपेत्येति । सा सुदक्षिणा यद्वस्तु यथाचे तदाहतं लब्ध
 मेवापश्यत् किं कृत्वा दोहददुःखशीलतां गर्भदुःखं प्राप्य यस्मात्
 अस्याः सुदक्षिणायाः यद्वस्तु द्रष्टुं तत् स्वर्गेऽपि दिलीपस्य अना
 साद्यं अलम्भं न अभूत् किं दिलीपः आरोपित धन्वनः ॥ ६ ॥